

NURMEN PERUSTAMINEN

MMM Matti Kousa

Nurmen perustamisvaiheessa luodaan perusta tuottavalle nurmikasvustolle. Perustamisen onnistumisella onkin suuri merkitys pellon tuotolle aina seuraaviksi 3-5 vuodeksi eteenpäin.

Pelto kuntoon ennen nurmen perustamista

Ennen nurmen kylvöä pelto on kunnostettava vesitalouden, kalkituksen ja rikkakasvitilanteen osalta moitteettomaan kuntoon, jotta nurmesta saataisiin mahdollisimman suuri tuotto. Nurmen kasvaessa näitä toimenpiteitä ei pystytä tekemään nurmea vaurioittamatta tai toimenpiteistä saatava hyöty jää vähäiseksi.

Pellon pinnan muotoilulla ja piiriojien kunnostuksella sekä salaoituksen toimivuuden tarkastamisella varmistetaan pellon kuivatuksen toimivuus. Liian märässä maassa juurten kasvu voi pysähtyä ja nurmen kasvu hidastuu. Märässä maassa ravinteiden hyväksikäyttö heikkenee ja typen haihtuminen maasta ilmakehään lisääntyy. Pellolla, jonka vesitalous on kunnossa kasvu alkaa aikaisemmin keväällä, koska kuiva maa lämpenee märkää maata nopeammin. Syksyllä ja märkinä kausina hyvin kuivatettu pelto puolestaan kantaa paremmin kohteita. Vesitaloudeltaan kunnossa olevassa pellossa kasvava nurmi kestää syvän ja laajalle levinneen juuristonsa ansiosta kuivuutta paremmin kuin huonokuntoisessa pellossa kasvava nurmi, jonka juuristo on kooltaan vaatimaton. Pellon pinnan huolellinen muotoilu ehkäisee vesilammikoiden ja jääpoltteen muodostumista talvella ja siten vähentää talvituhojen määrää.

Pellon kalkitus kannattaa hoitaa kuntoon ennen nurmen perustamista, koska nurmen pintaan levitetty kalkki vaikuttaa hitaasti. Happamuuden tavoitetaso on pH 6,0-6,5 maalajista riippuen. Kalkitus parantaa lannoitteiden hyväksikäyttöä ja lisää maan fosforivarojen käyttökelpoisuutta. Liiallinen kalkitus kuitenkin heikentää hivenravinteiden käyttökelpoisuutta kasveille, joten pH:n nostaminen yli 7 ei ole järkevää. Kalkitusaineen valinnassa täytyy huomioida maan magnesium (Mg) tila.

Magnesiumin pitoisuuden ollessa alle 150 mg/l on suositeltava käyttää dolomiittia, jolla maan Mg-pitoisuutta saadaan nostettua. Myös kalsiumin ja magnesiumin suhdetta (Ca:Mg) on hyvä katsoa kalkitusainetta valittaessa. Jos Ca:Mg-suhde on yli 13 eli kalsiumin pitoisuus on 13-kertainen verrattuna magnesiumin pitoisuuteen, dolomiitti on sopivin kalkitusaine. Jos Ca:Mg-suhde taas on alle 8, kalkitus voidaan tehdä kalsiitilla, joka ei sisällä magnesiumia.

Rikkakasvien torjuminen ennen nurmen perustamista sekä perustamisvaiheessa esimerkiksi suoja-tiljasta parantavat nurmen laatua. Juolavehneä ja muita heinämäisiä rikkakasveja ei pystytä torjumaan nurmesta tuhoamalla sitä kokonaan. Juolavehneä tuleekin torjua ennen nurmen kylvöä joko kemiallisesti glyfosaatilla tai mekaanisesti muokkaamalla. Muokkausta kestävämmät rikkakasvit, kuten hierakat, nokkonen ja voikukka häviävät pellosto toistuvan muokkauksen seurauksena. Viljanviljely lohkolla yhtenä tai kahtena vuotena nurmi vuosien välissä helpottaa näiden muokkausta kestävämmien rikkakasvien torjuntaa. Rikkakasvien perustamisvaiheessa tehtävä rikkakasvien torjunta varmistaa tasaisen nurmen kasvunlähden. Tasaisessa ja aukottomassa nurmessa ei ole tilaa rikkakasvien kasvuun. Onnistunut rikkakasvien torjunta perustamisvaiheessa vähentääkin rikkakasvien torjuntatarvetta seuraavina vuosina.

Nurmen perustamistavat

Nurmi voidaan perustaa joko suojakasvin kanssa tai yksinään. Suojakasvuston tehtävä on auttaa hitaasti kehittyvä nurmikasvusto kilpailukykyiseksi varjostamalla rikkakasveja sekä puskuroimalla maan kosteusoloja. Suojakasvusto kuitenkin varjostaa kehittyvää nurmea jonkin verran. Suojakasvin käytön tarkoituksena on myös lisätä pelloilta nurmen perustamisvuonna saatavaa satoa. Suojakasvina voidaan käyttää puitavaa viljaa sekä kokoviljasäilörehuksi tai vihantarehuksi korjattavaa viljaa. Myös rypsin käyttö suojakasvina on mahdollista.

Puitava viljaa soveltuu suojakasviksi, kun viljasta halutaan korjata jyväsato ja lohkon olot mahdollistavat puinnin ja olkien korjuun hyvissä oloissa. Viljoista monitahoinen ohra sopii suojaviljaksi parhaiten aikaisen korjuuajan ja vähäisen versomisen ja varjostuksen takia. Myös kevätvehnä soveltuu vähäisen varjostuksen ja lujan korren ansiosta suojaviljaksi aikaisilla lohkoilla. Kaksitahoinen ohra muodostaa sopivissa oloissa runsaasti versoja ja pientäkin siemenmäärää käytettäessä kasvustosta voi tulla liian tiheä ja varjostava. Kaura myöhäisenä ja lehtevänä kasvina ei suositella suojaviljaksi. Lajiketta valittaessa on otettava huomioon lajikkeen kasvu-aika sekä lakoutumisherkkyys. Mitä aikaisemmin suojavilja ja sen oljet korjataan, sitä enemmän nurmella on syksyllä aikaa versoa ja valmistautua talveen ja sitä suurempi on seuraavan vuoden sato. Suojaviljan lakoutuminen voi aiheuttaa nurmeen aukkoja. Suojaviljaksi onkin suositeltavaa valita mahdollisimman lujakortinen lajike ja tarvittaessa ehkäistä lakoutumista käyttämällä kasvunsääteitä. Suojaviljan olkien korjuu mahdollisimman nopeasti puinnin jälkeen lisää nurmen valon saantia ja versomista. Paksun olkikerroksen alla nurmi ei saa valoa eikä pysty kasvamaan. Olkikerros saattaa lopulta tappaa nurmen kokonaan. Suojaviljan kylvömäärä on noin 20-25 % normaalia pienempi.

Kokoviljasäilörehuksi tai vihantarehuksi korjattavan suojaviljan etuja on nurmen alkukehityksen turvaaminen kuten puitavallakin viljalla. Kokoviljasäilörehu tai vihantarehu kuitenkin korjataan puitavaa viljaa aiemmin, jolloin suojaviljan lakoutuminen ei yleensä ole ongelma. Suojaviljan niiton jälkeen nurmesta on myös mahdollista korjata satoa vielä samana syksynä.

Nurmi voidaan perustaa myös kylvämällä pelkät nurmisiemenet ilman suojakasvia. Tällöin suojakasvi ei varjosta nurmen kasvua, mutta rikkakasvien torjuntaan joutuu panostamaan enemmän kuin suojakasvia käytettäessä. Ilman suojakasvia perustamisen etuna on mahdollisuus kylvää nurmi keskikesällä, jolloin alkukesä voidaan käyttää esimerkiksi kesannointiin, varhaisperunan/-vihannesten kasvatukseen tai vanhasta nurmesta

voidaan korjata keväsato ja lopettaa nurmi sen jälkeen. Kesällä kylvö soveltuu alueille, joilla maassa on keskellä kesää riittävästi kosteutta siementen itämiseen. Menetelmä soveltuu hyvin esimerkiksi tilanteisiin, joissa vanha nurmi havaitaan ensimmäisen säilörehun korjuun yhteydessä huonokuntoiseksi eikä uudistamista haluta siirtää seuraavaan kesään. Jotta nurmi ehtii kehittyä riittävästi ennen talvea, täytyy kylvö tehdä maan keskiosassa heinäkuun loppuun mennessä ja eteläosassa viimeistään elokuun ensimmäisellä viikolla.

Nurmen kylvö

Nurmisiemenet ovat kooltaan pieniä. Pienestä siemenestä kasvava taimi ei jaksa kasvaa syvältä maasta pinnalle asti, minkä johdosta nurmisiemenet tulee kylvää lähelle maan pintaa. Siemen tarvitsee itääkseen myös kosteutta, jota ei kuitenkaan ole aivan maan pinnassa. Sopiva kylvösyvyys on noin 0,5-3 cm riippuen maalajista ja siementen koosta.

Suojaviljaan perustettaessa nurmisiemenet voidaan kylvää joko vantaiden kautta maan sisään tai heinänsiemenlaitteella maan pintaan. Vantaiden kautta kylvettäessä siemenet voivat joutua liian syvälle. Pellon jyrääminen ennen kylvöä pienentää riskiä kylvää liian syvälle. Heinänsiemenlaitteella kylvettäessä siemenet saattavat puolestaan jäädä pintaan. Nurmisiementen kylvön jälkeen maa kannattaa vähintäänkin jyrätä siementen multaamiseksi.

Nurmisiemenen kylvömäärä on 20-30 kg/ha riippuen siemenseoksesta, maalajista ja kylvötekniikasta. Suuri siemenmäärä on tarpeen, kun kylvetään monta eri kasvia sisältävä seos heinäsiemenlaitteella maan pintaan savimaalle. Kevyemmällä mailla hyvissä kosteusoloissa vantaiden kautta kylvettäessä voidaan käyttää pienempää siemenmäärää.

Nurmi voidaan perustaa myös suorakylvöllä.

Lisätietoa:

Ansalehto, A. Nurmiviljelyn muistilista.

<https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/Artturi/Artturikirjasto/nurmiviljelymuistilista>

Pohjois-Savon nurmiopas. Pelto tuottamaan – Pohjois-Savoon valtakunnan parhaat nurmet - hanke

<https://portal.mtt.fi/pls/mttdocspub/docs/F328498331/POHJOIS-SAVON%20NURMIOPAS%202007.PDF>

Viljelyohjeet luonnonmukaisille nurmille.

<http://www.maaseutokeskus.fi/luomu/pellolla/nurmiviljely/index.html>

Asiasanat: kalkitus, nurmi, perustaminen